

Strafzaken 2015
Datum uitspraak: 5 mei 2015
Zaaknummer: H 166/14
Parketnummer: 100.00048/14
Tegenspraak

Vonnis no.

GEMEENSCHAPPELIJK HOF VAN JUSTITIE

van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en
van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

V O N N I S

gewezen op het hoger beroep, ingesteld het vonnis van het Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten (hierna GEA) van 25 augustus 2014 in de strafzaak tegen de verdachte:

Roy HEYLIGER,
geboren op 6 september 1953 op Saba,
wonend in Sint Maarten, Ruby Drive 16.

Procesgang en onderzoek van de zaak

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzittingen in eerste aanleg van 17 februari 2014, 14 april 2014 en 4 augustus 2014 in Sint Maarten zoals daarvan blijkt uit de processen-verbaal daarvan, alsmede van het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep van 16 april 2015 in Sint Maarten.

Het Hof heeft kennis genomen van de vordering van de (waarnemend) procureur-generaal, mr. T.H.W. Stein, en van hetgeen door de verdachte en zijn raadsman, mr. E.F. Sulvaran, naar voren is gebracht.

De procureur-generaal heeft gevorderd dat het Hof het vonnis waarvan beroep zal vernietigen en de behandeling van de zaak zal terugverwijzen naar het GEA.

In eerste aanleg is de officier van justitie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging.

De officier van justitie heeft hoger beroep ingesteld.

Omvang hoger beroep

Het vonnis waarvan beroep is slechts aan beoordeling in hoger beroep onderworpen voor zover het betreft de beslissing van het GEA en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen. De omstandigheid dat in het bestreden vonnis ook wordt ingegaan op de feiten en het bewijs doet daaraan niet af.

Tenlastelegging

Aan de verdachte is, met inachtneming van de in eerste aanleg gevorderde en toegewezen wijzigingen, ten laste gelegd:

dat hij, in of omstreeks de periode van 15 september 2010 tot en met 17 september 2010, op het toenmalige Nederlands Antilliaanse gedeelte van het eiland Sint Maarten, tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, als vertegenwoordiger van de United People Party meerdere politieambtenaren, althans personen (te weten: R.C.H. James, C.J.L. Carolina, A.R.W. Martina en G.P. Webster), heeft omgekocht door een gift en/of een belofte, te weten vier enveloppen, althans meer dan één, inhoudende bedragen van 300 dollar, althans geld, althans enige gift en/of belofte aan te bieden, teneinde die James, Carolina, Martina en Webster te bewegen om, bij gelegenheid ener krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing hun kiesrecht hetzij niet, hetzij op bepaalde wijze uit te oefenen, bestaande het niet uitoefenen of op bepaalde wijze uitoefenen van hun kiesrecht hierin dat zij tijdens de verkiezingen zouden stemmen op de United People Party;

(artikel 132 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht)

subsidiair, voorzover het vorenstaande niet tot een veroordeling mocht of zou kunnen leiden:

dat hij, in of omstreeks de periode van 15 september 2010 tot en met 17 september 2010, op het toenmalige Nederlands Antilliaanse gedeelte van het eiland Sint Maarten, tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, ter uitvoering van het door hem voorgenomen misdrijf, als vertegenwoordiger van de United People Party meerdere politieambtenaren, althans personen (te weten: R.C.H. James, C.J.L. Carolina, A.R.W. Martina en G.P. Webster), heeft omgekocht door een gift en/of een belofte, te weten vier enveloppen, althans meer dan één, inhoudende bedragen van 300 dollar, althans geld, althans enige gift en/of belofte aan te bieden, teneinde die James, Carolina, Martina en Webster te bewegen om, bij gelegenheid ener krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing hun kiesrecht hetzij niet, hetzij op bepaalde wijze uit te oefenen, bestaande het niet uitoefenen of op bepaalde wijze uitoefenen van hun kiesrecht hierin dat zij tijdens de verkiezingen zouden stemmen op de United People Party;
zijnde de verdere uitvoering van dat voorgenomen misdrijf niet voltooid;

(artikel 132 lid 2 juncto 47 van het Wetboek van Strafrecht)

Vonnis waarvan beroep

Het vonnis waarvan beroep zal worden vernietigd omdat het Hof tot andere beslissingen komt.

Beoordeling van de beslissing van het GEA

Het GEA heeft de officier van justitie niet-ontvankelijk verklaard in de vervolging wegens strijd met het gelijkheidsbeginsel en het verbod op willekeur. Het openbaar ministerie heeft afgezien van opsporing en vervolging van de politieke partij, de United People Party en de partijleiding, terwijl het dossier aanknopingspunten bevat dat die zich ook aan strafbare feiten hebben schuldig gemaakt in het kader van het ter beoordeling voorliggend feitencomplex. Immers zouden de verdachten in de onderhavige zaken, James, Carolina en Martina zich hebben schuldig gemaakt aan verkoop van hun stem en zou de verdachte Heyliger zich hebben schuldig gemaakt aan bemiddeling daarbij, terwijl aan de andere kant de partij en de partijleiding zich mogelijk hebben schuldig gemaakt aan het opkopen van die stemmen. Nu het openbaar ministerie ervan heeft afgezien de partij en de partijleiding te vervolgen, komt de vervolging van de verdachten James, Carolina, Martina en Heyliger in strijd met het gelijkheidsbeginsel en het verbod op willekeur en dient zulks tot niet-ontvankelijkheid van het openbaar ministerie te leiden, aldus samengevat het GEA.

Bij de beoordeling staat het volgende voorop. In artikel 207, eerste lid, Sv is aan de officier van justitie de bevoegdheid toegekend zelfstandig te beslissen of naar aanleiding van een ingesteld opsporingsonderzoek vervolging moet plaatsvinden. De beslissing van de officier van justitie om tot vervolging over te gaan leent zich slechts in zeer beperkte mate voor een inhoudelijke rechterlijke toetsing in die zin dat slechts in uitzonderlijke gevallen plaats is voor een niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie in de vervolging op de grond dat het instellen of voortzetten van die vervolging onverenigbaar is met beginselen van een goede procesorde (vgl. HR 6 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4280, NJ 2013/109 en HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:7, NJ 2013, 563). Voorts geldt dat het ten onrechte niet vervolgen van derden wier gedragingen evenzeer als die van de verdachte het voorwerp van strafvervolging dienen te zijn, niet zonder meer leidt tot niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie in de strafvervolging tegen de verdachte (vgl. HR 16 april 1996, NJ 1996/527, rov. 7.7 en HR 11 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:296, NJ 2014/137, rov. 2.3).

Uit het bovenstaande beoordelingskader blijkt dat slechts in zeer uitzonderlijke gevallen tot niet-ontvankelijkverklaring van de officier van justitie in de vervolging wegens strijd met het gelijkheidsbeginsel dan wel het verbod op willekeur, dient te worden beslist. In de onderhavige zaak komt daarbij dat zich de vraag voordoet of er wel sprake is van gelijke gevallen. De procureur-generaal heeft betoogd dat zulks niet het geval is. In de eerste plaats heeft hij gesteld dat van schending van het gelijkheidsbeginsel eerst sprake kan zijn bij afwijking van een bestendig patroon van beslissen in een groot aantal vergelijkbare gevallen, en is van zo'n patroon pas sprake indien wordt vastgesteld dat in een groot aantal andere gevallen waarin de relevante feitelijke omstandigheden gelijk waren hetzelfde is beslist. En met het niet vervolgen van de partijleiding is niet afgeweken van enig bestaand bestendig patroon van beslissen in een groot aantal vergelijkbare gevallen. In de tweede plaats zijn de zaken tegen de verdachte en zijn drie medeverdachten zowel voor wat betreft haalbaarheid als opportuniteit wezenlijk anders dan een zaak tegen de partij en de partijleiding, omdat het opsporingsonderzoek van geheel andere aard, omvang en complexiteit is dan een onderzoek naar en vervolging

van de partij en de partijleiding. Zo'n onderzoek zou zich uitstrekken over meerdere gecompliceerde vragen, zoals welke personen binnen de partij precies verantwoordelijk zijn geweest voor de stemmenkoperij, hoe hun betrokkenheid er praktisch uit zag, hoeveel geld ermee gemoeid was, waar dit geld vandaan kwam, hoe dat is ingezet, etcetera, en aldus van totaal andere orde zijn dan het relatief eenvoudige onderzoek naar de verdachte en zijn drie medeverdachten. Ook hun persoonlijke omstandigheden, alsmede de rol die zij bij de stemfraude hebben gehad, verschillen sterk van die van personen binnen de partijleiding, aldus nog steeds de procureur-generaal.

Dit betoog slaagt. Uit het dossier en het verhandelde ter terechtzitting blijkt dat er geen sprake is van gelijke gevallen die ongelijk worden behandeld. Deze conclusie leidt tot het oordeel dat het bestreden vonnis niet in stand kan blijven. Het vonnis waarvan beroep zal worden vernietigd en de zaak zal worden terugverwezen naar het GEA om met inachtneming van de onderhavige uitspraak recht te doen. Verweren strekkend tot niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie op andere gronden, zoals die met betrekking tot de gestelde overschrijding van de redelijke termijn, zullen in eerste aanleg gevoerd moeten worden.

BESLISSING

Het Hof:

vernietigt het vonnis waarvan beroep;

wijst de zaak terug naar het GEA teneinde met inachtneming van het onderhavige vonnis recht te doen.

Dit vonnis is gewezen door mrs. E.M. van der Bunt, F.J. Lourens en M. Schoemaker, leden van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, en in tegenwoordigheid van de griffier ter openbare terechtzitting van het Hof in Sint Maarten uitgesproken op 5 mei 2015.

